

**Cofnodion Cyfarfod Fforwm Mynediad Lleol Gogledd Eryri
gynhaliwyd ddydd Llun 7 Mehefin 2021 am 6.30p.m
Cyfarfod Zoom Ar-lein**

Presennol - Aelodau: Mr Edwin Noble (Cadeirydd) Mr Calum Muskett
Mr Richard Williams Y Cyng. Goronwy Edwards
Mrs Hillary Davies Mr Tim Jones
Y Cyng Jason Parry Mr John Gladston
Mr Arthur Davies Mr David Firth
Mr Mark Jones Mr Robin Parry
Mr John Hardy

Swyddogion / Siaradwyr:

Peter Rutherford (PCE) Catrin Glyn (PCE)
Helen Pye (PCE)

EN Cadeirydd – croesawodd pawb i'r cyfarfod heno.

1. **Ymddiheuriadau:** Mrs Kate Worthington Mr Tom Hutton
Mrs Molly Lovatt (CNC)

2. **Ethol Cadeirydd ac Is-gadeirydd**

Gofynnodd PR am bod cyn lleied o'r aelodau newydd yn adnabod ei gilydd ac, o ganlyniad, bod ethol Is-gadeirydd yn anodd, argymhellodd fod enwebaiad yn cael ei wneud o blith y grŵp defnyddwyr. Byddai'n ceisio creu rhestr o'r enwau i'r grŵp hwnnw eu hystyried. Weithiau gall Is-gadeiryddion sefyll i mewn i'r Cadeirydd naill ai mewn cyfarfodydd, is-grwpiau, gweithdai, neu Gynhadledd Cadeiryddion y Fforwm Mynediad.

Cytunwyd.

3. **Cofnodion Blaenorol**

Cymeradwywyd.

4. **Materion yn Codi**

i) Symbol eithafol ar gyfer Crib Goch – (sleid).

Dangosodd PR sleid o'r symbol a oedd ganddynt mewn golwg. Esboniodd, er eu bod yn defnyddio'r symbolau eraill (gyda'r geiriad cysylltiedig) yn aml - yn enwedig ar lwybrau ar y wefan, nad oedd y mwyaf eithafol erioed wedi cael ei ddefnyddio ond ei fod yn ymgeisydd ar gyfer Crib Coch.

Dyweddodd MJ ei fod yn ffafrio'r arwydd o ystyried y lleoliad. Yn enwedig rhywbeth a oedd yn dangos bod angen 'dwylo a thraed' ar gyfer sgramblo Gradd 1. Gofynnodd beth oedd y geiriad cyfatebol.

Nododd PR mai'r geiriad oedd:

Eithafol: Llwybr technegol / Sgramblo Gradd 1

Addas ar gyfer: Llwybr ar gyfer mynyddwyr profiadol a ffit iawn sydd â sgiliau technegol da.

Tirwedd: Teras mynydd lle bydd, fwyaf tebygol, angen sgramblo a defnyddio rhaffau o bosib.

Esgidiau a dillad a argymhellir: Offer cerdded mynydd / bryniau llawn yn hanfodol. Efallai y bydd angen offer arbenigol o dan amodau'r gaeaf [dolen at y dud. Sgiliau'r gaeaf]

Gofynnodd TJ (ei gyfarfod cyntaf) o ble roedd y syniad hwn wedi deillio. Gwelodd fanteision ac anfanteision i hyn.

Esboniodd PR y bu nifer o drafodaethau a dadlau am y Grib Coch yn mynd yn ôl sawl blwyddyn. O ystyried tystiolaeth gan staff maes yn ei gylch, roedd yn amlwg bod cerddwyr llai profiadol yn 'dilyn' y tu ôl i bobl eraill o Fwlch y Moch gan feddwl yn aml eu bod mynd i gael mynediad at y copa dim ond i ganfod eu hunain mewn trafferthion ar y Grib Goch pan ddylent fod ar Lwybr PyG mewn gwirionedd.

Rhodddwyd cynnig ar arwyddion amrywiol yn y gorffennol a oedd wedi cael eu symud gan rai unigolion, ond teimlwyd y dylid gwneud rhywbeth i geisio osgoi hyn drwy osod arwyddion yn is i lawr gan roi syniad o'i ddifrifoldeb.

Roedd cynllun hefyd i ymestyn y wal bresennol i greu lle i droi yn ôl i alluogi cerddwyr i wneud penderfyniad gwybodus ynglŷn â chael mynediad at y Grib Coch yn hytrach na hynny'n digwydd trwy ddamwain. Efallai y bydd yn rhaid symud y piler presennol eto hefyd.

Dyweddodd TJ, o ystyried y sefyllfa, y byddai'n hapus i gefnogi'r hyn a oedd yn ateb synhwyrol.

Gofynnodd MJ a oedd unrhyw wybodaeth y gellid ei chasglu o ystadegau Achub Mynydd fel y gwelir pa wybodaeth oedd ganddynt am gerddwyr yno naill ai'n fwiadol neu'n anfwriadol.

Dyweddodd PR nad oedd y TAM (Tîm Achub Mynydd) yn casglu'r math hwn o wybodaeth a bod eu hystadegau wedi'u seilio'n gyfan gwbl ar beth a ble. Ond roedd gwybodaeth sylweddol gan staff PCE (gan gynnwys fo ei hun) a oedd yn gwybod bod hyn yn broblem luosflwydd ac wedi bod ers blynyddoedd lawer. Teimlai ei bod yn bryd ceisio mynd i'r afael â'r sefyllfa hon.

Cydnabu MJ fod hyn yn broblem ac ychwanegodd ei bod hi ei hun wedi cynghori llawer o bobl eu bod yn mynd i gyfeiriad y Grib Coch ac nid tuag at Gopa'r Wyddfa.

Byddai PR yn trafod arwydd gyda'r Gwasanaeth Wardeniaid

ii) Eitem 4.4 CGHT –

Dywedodd PR fod yr Is-grŵp wedi cyfarfod a'i fod wedi bod yn ddadl ddiddorol ar yr hyn sy'n adolygiad o'r ddogfen flaenorol. Mae Wyn Williams (CG) wedi gofyn y cwestiwn ynglŷn â blaenoriaethu'r rhwydwaith gan fod y rhan fwyaf o arian, yn ddealladwy, wedi mynd ar lwybrau Cat 1 a 2. Fodd bynnag, roedd dyfodiad Covid yn sicr wedi newid meddylfryd ac wedi tynnu sylw at y ffaith bod rhai llwybrau lleol wedi dod yn bwysicach yn ystod y cyfyngiadau symud felly efallai na fydd angen adolygu a / neu newid categoreiddio gwreiddiol. Roedd hyn yn cynnwys llwybrau beicio a llwybrau ceffyl lleol.

Roedd ymateb yr is-grwpiau'n dangos mai dyma'r dull y maent yn ei argymhell i CG.

Soniodd JG fod bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gogledd Cymru yn edrych ar ddarpariaeth ar draws y gogledd a gofynnodd a oeddent i fod yn rhan o'r ymgynghoriad.

Dywedodd PR unwaith y byddai gan WW ddrafft cyhoeddus yna roedd yn siŵr y byddai'n ymgynghori'n eang – er yng Ngwynedd fyddai hynny. Anogodd holl aelodau'r FfMLI i gyfrannu at yr ymgynghoriad anffurfiol hwn os oeddent yn dymuno codi pwyntiau penodol.

Soniodd RW pe bai adolygiad o'r categoreiddio yn digwydd yna roedd costau ymhlyg ar gyfer Cynghorau Cymuned a oedd eisoes yn ei chael hi'n anodd i gynnal eu priod Hawliau Tramwy Cyhoeddus felly roedd angen digon o gymorth grant i gynnal yr ymarfer hwn pe bai'n ofynnol.

Roedd PR yn cytuno â'r safiad hwnnw ond ychwanegodd efallai na fyddai newid rhai o'r categoreiddio mor feichus o ran cost ond ei fod yn ffordd o dargedu arian at y llwybrau hynny a oedd wedi dod yn llawer mwy poblogaidd yn ystod y pandemig.

Soniodd JG fod arian ar gael drwy'r byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac o dan y Fforwm Diwygio Gwerth Cymdeithasol roedd arian grant sylweddol ar gael o hyd gan nad oedd llawer o brosiectau wedi dod ymlaen oherwydd Covid.

Diolchodd PR i JG am y wybodaeth honno a dywedodd ei fod yn siŵr y byddai WW a'r tîm yn CG yn gwneud cais am unrhyw arian grant a allai fod ar gael iddynt. Ychwanegodd er bod arian grant yn ddefnyddiol ar gyfer prosiectau cyfalaf o ran Hawliau Tramwy Cyhoeddus, nid oeddent yn mynd i'r afael â'r mater o gynnal a chadw yn y tymor hir, a dyma lle cyfyd llawer o broblemau.

Ychwanegodd AD fod gan y Cynghorau Cymuned syniad da ar ôl Covid beth sydd angen ei newid o ran categoreiddio ac nad oedd hwn yn fater cymhleth.

5. Gohebiaeth

a) Cyhoeddodd PR ei fod wedi derbyn e-bost heddiw gan CNC yn nodi bod adroddiad Cyfoeth Naturiol Cymru yn dilyn trafodaethau'r Grwpiau Diwygio Mynediad (ARAG) bellach wedi'i anfon at y Gweinidog dan sylw yn Llywodraeth Cymru. Nid oedd hwn ar gael i'r cyhoedd eto.

Unwaith y byddai hyn ar gael i'r cyhoedd, byddai'n ei ddsbarthu i'r aelodau. Pwysleisiodd y gallai hon fod yn ddogfen arwyddocaol a allai lywio meddylfryd Llywodraeth Cymru ac unrhyw ddeddfwriaeth ddilynol mewn perthynas â mynediad yn y dyfodol.

6. Y wybodaeth ddiweddaraf am ddarpariaethau parcio APCE ym Mhen y Pass – Catrin Glyn

Diolchodd CG i'r aelodau am y cyfle i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am y datblygiad pwysig hwn.

Cyflwynodd ei hun fel Swyddog Partneriaeth Yr Wyddfa.

Pen Y Pass – Bu hyn yn broblem ddyrys ers tro byd o ran y trefniadau parcio anffurfiol ac eleni roedden nhw wedi cyflwyno system archebu ymlaen llaw yn seiliedig ar y peilot a gynhaliwyd yn dilyn llacio'r cyfyngiadau symud Covid cyntaf.

Bwriad y datblygiad diweddaraf yw clymu i mewn i'r cynllun rheoli trafndiaeth tymor hwy sy'n cael ei ddatblygu.

Ar lawr gwlad, roedd y system ragarchebu yn llwyddiannus ac roedd wedi profi'n boblogaidd gyda defnyddwyr a oedd wedi nodi bod y system barcio warantedig honno'n golygu llai o straen a llai o yrru o gwmpas yn chwilio am le parcio ym PyP a oedd ynddo'i hun yn ganlyniad llwyddiannus.

Roedd staff PCE hefyd wedi nodi bod rheoli maes parcio PyP wedi bod yn llawer llai problemus a'i fod yn amgylchedd llawer tawelach na'r anrhefn fel y bu yn y gorffennol.

Cydnabu bod yna broblemau cychwynnol wedi bod, ond roedd y rhain wedi cael eu goresgyn. Wrth i bobl ddod i arfer â'r system hon, bydd trefniadau newydd yn dod yn 'norm' newydd yn y tymor hir er eu bod yn parhau i fonitro hyn. Yr oeddent hefyd yn bwriadu adolygu'r holl broses ym mis Tachwedd.

Esboniodd fod plattform y wefan parcio yn cael ei ddarparu gan ddarparwr masnachol.

Gofynnodd ED ai dim ond ym PyP oedd angen archebu ymlaen llaw.

Dywedodd CG mai dim ond i faes parcio PyP yr oedd hyn yn berthnasol. Roeddent yn edrych ar rai systemau monitro cerbydau o fath synhwyrdd a oedd yn rhoi gwybodaeth amser real am gapasiti meysydd parcio ar gyfer safleoedd eraill, ond roedd hyn yn dal yn ei ddyddiau cynnar.

Gofynnodd AD faint o leoedd parcio ceir sydd yna ym Mhen y Pass a faint roedd hyn yn ei gostio i'w redeg.

Dywedodd CG fod cyfanswm o 68, a bod PCE wedi derbyn arian i dalu costau'r ffioedd hynny.

Gofynnodd AD a oedd y mater wedi'i ddadleoli i Ogwen oherwydd y rhag-archebu.

Cydnabu CG fod y niferoedd yn ddigynsail eleni ond ychwanegodd ei bod yn bwysig cofio nad yw'r capasiti ym PyP wedi newid oherwydd rhagarchebu ac felly nad oedd wedi ychwanegu at unrhyw ddadleoli ychwanegol ar wahân i'r hyn sy'n digwydd fel arfer, ond maent yn monitro hyn.

Gofynnodd JG a oedd y system hon yn hyfyw yn ariannol.

Dywedodd CG ei fod yn ddichonadwy a'u bod wedi cynyddu prisiau eleni sy'n eu galluogi i roi arian tuag at y gwasanaeth bysiau.

Dywedodd PR nad oedd y mater dadleoli yn gymaint o broblem wrth i bobl ymgyswrtio â'r trefniadau newydd ac mae'n debyg eu bod wedi achosi i lai o bobl roi cynnig ar PyP felly fe all leihau'r traffig achlysurol yn gyffredinol. Efallai y bydd angen cynnal rhywfaint o ymchwil ar hyn i gadarnhau hynny.

Gofynnodd JG a oes yna barcio i'r anabl o hyd ym PyP.

Dywedodd CG fod darpariaeth am ddim yn dal i fod ym PyP ar gyfer parcio i'r anabl a bod hyn yn dal i fod ar sail y cyntaf i'r felin ac nad oedd yn rhan o'r cynllun rhagarchebu.

Gofynnodd RP a oedd unrhyw ddadleoli a allai fod wedi achosi niferoedd ychwanegol mewn lleoedd fel Llanberis.

Dywedodd CG ei bod yn anodd amcangyfrif hyn ond o ystyried bod y capasiti ym PyP yn dal yr un fath heb unrhyw ddadleoli ychwanegol ac eithrio o dan amodau arferol yna roedd yn annhebygol bod hyn wedi cyfrannu at faterion yn Llanberis. Mae'n bosibl y gellid priodoli hyn i'r niferoedd eithriadol o ymwelwyr ar draws yr ardal eleni ar ôl y cyfyngiadau symud.

Ychwanegodd RP y gallai hefyd fod yn ffactor sy'n cyfrannu'n sylweddol at lai o bobl sy'n rhannu ceir yn breifat neu'n defnyddio trafndiaeth gyhoeddus oherwydd Covid.

Dywedodd CG fod hwn yn bwynt pwysig iawn yr oedd RP wedi'i wneud.

Diolchodd EN i CG am ei chyflwyniad diddorol iawn a'i fod yn edrych ymlaen at gael y wybodaeth ddiweddaraf.

7. Strategaeth Hamdden Ddrafft APCE – Peter Rutherford

Esboniodd PR, er ei fod wedi dechrau ysgrifennu hwn tua 12 mis yn ôl ond am resymau amlwg roedd hyn wedi cael ei ohirio. Er mai adolygiad a diweddariad o'r ddogfen flaenorol a ysgrifennwyd gan hen Uned Bolisi'r PC oedd hyn i ddechrau, teimlwyd bod angen ei ailwampio'n llwyr a'i fod yn cwmpasu tueddiadau a gweithgareddau newydd o fewn y Rhaglen, gan gynnwys y rhai yr effeithiwyd arnynt gan Covid 19.

Rhaid clymu'r ddogfen ddiweddaraf hon yn uniongyrchol at ganlyniadau a champau gweithredu'r Cynllun Rheoli, ond roedd y datganiadau gweithgaredd yn unigryw gan fod y Rhaglen wedi nodi safbwynt ar wahanol weithgareddau sydd wedi'u rhannu yn hytrach na dim ond cymhwyso terminoleg generig fel 'beicio' -

gallai hyn mewn gwirionedd gynnwys beicio mynydd, beicio ar y ffyrdd, beicio teuluol a / neu E feiciau.

Roedd wedi rhoi hyn gerbron y Tîm Rheoli heddiw ac efallai eu bod yn dymuno symud ychydig o bethau o gwmpas felly nid yw ar gael yn ffurfiol eto, ond credai ei bod yn ddefnyddiol dangos ei gynnwys a'i gynllun sylfaenol heddiw. Pwysleisiodd y byddai'n gwahodd sylwadau sylwadau gan aelodau'r FfMLI a hefyd gan ein rhanddeiliaid ehangach bryd hynny.

Yn ystod y misoedd diwethaf, roedd wedi cynnal rhywfaint o ddeialog â chynrychiolwyr sector penodol a oedd wedi cyfrannu at eu meysydd arbenigedd ac roedd hyn wedi bod yn ddefnyddiol iawn.

Dywedodd JG y gallai fod angen mwy o amlygrwydd ar yr agenda lechyd a Lles yn hytrach na chael persbectif twristiaeth. Nododd fel pwynt technegol fod gweithgaredd ogofa yn cynnwys mwyngloddiau a chwareli segur ac nid ogofâu fel y cyfryw.

Cydnabu PR sylwadau JG a bod y ddogfen wedi'i hysgrifennu i gwmpasu cymunedau lleol ac ymwelwyr fel ei gilydd a hefyd bod y datganiadau ar gyfer y sector anabledau yn cael sylw addas.

Ychwanegodd JG mai mater pwysig arall oedd cysylltedd a chysylltiadau, yn enwedig o'r cymunedau hynny ar gyrion y PC.

Byddai cynrychiolaeth gyfrannol yn ystyried y sylw hwnnw.

Soniodd TJ fod ganddo rai syniadau ar rai agweddau.

Byddai PR yn cysylltu ag ef ar ôl i ni gael caniatâd i fynd allan gyda hyn.

Soniodd DG am y mater o gŵn ar dennyn. Credai y gallai'r negeseuon fod yn gryfach ar y cyfan o ystyried y cynnydd (sy'n cael sylw mawr) o ran ymosodiadau gan gŵn ar stoc yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

Cytunodd AD a theimlent y gallai fod angen geiriad ychwanegol ar fater y stoc i atgyfnerthu'r neges hon ac yn fwy penodol ar gyfer y tymor wyna.

Ychwanegodd RW nad oedd hyd yn oed y Cod Cefn Gwlad wedi'i ail-wampio yn ddigon i ddarparu ar gyfer y math ychydig yn wahanol o ymwelwyr â chŵn yr ydym wedi'u gweld ar ôl Cyfyngiadau Symud Covid. Felly, roedd yn bwysig cael y negeseuon sylfaenol hynny allan ynghylch stoc.

Ychwanegodd EN ei bod yn amlwg y gallai geiriad ychwanegol neu well fod o fudd yn yr rhan hon.

Dywedodd PR y byddai'n ystyried hyn er na allem fynd yn groes i unrhyw hawliau cyfreithiol presennol – *oni bai bod unrhyw newid deddfwriaethol yn digwydd.* Barn y PC dros nifer o flynyddoedd yw y dylai pobl roi eu ci ar dennyn 'yng nghyffiniau da byw' a credai fod hyn yn ddull synhwyrol a oedd yn cwmpasu'r ddau ddarn o deddfwriaeth – HTC a CGHT.

Dywedodd MJ ei bod bob amser yn synhwyrol mynd at grwpiau a rheolwyr tir penodol a defnyddwyr awyr agored am eu mewnbwn i ddogfen o'r fath.

Atebodd PR ei bod wedi bod yn anodd ysgrifennu rhai agweddau gan fod pethau wedi symud ymlaen gymaint yn ystod y blynyddoedd diwethaf ond gyda digon o ddeialog roedd yn hyderus eu bod wedi'i gael yn iawn i raddau helaeth.

Diolchodd EN i PR am gyflwyno'r papur diddorol hwn i'r aelodau ac edrychai ymlaen at ei weld yn gyflawn.

8. Tanygrisiau (Moelwyn) – mater beicio oddi ar y ffordd.

Esboniodd PR ei fod wedi bod i'r safle i'w weld unwaith eto ac y byddai'n cynnal deialog gyda'r cwmni pŵer, ond roedd hwn yn un anodd i fynd i'r afael ag o ond byddent yn ceisio gwneud hynny.

Roedd hefyd wedi trafod hyn â Swyddog Hawliau Tramwy Meirionnydd sydd hefyd yn gyfarwydd â'r broblem.

Mae beiciau modur yn dal i barhau i gael mynediad ar lethrau uchaf y Moelwyn ac nid oes hawliau cyfreithiol nac Ffyrdd Di-ddosbarth yn yr ardal honno.

Byddai'n trafod hyn gyda Heddlu Gogledd Cymru, ond mae'n anodd dal grwpiau bach neu unigolion ac nid yw'n flaenoriaeth iddynt oni bai eu bod yn creu digon o ddigwyddiadau neu'n arwain at anaf. Roedd hefyd yn amlwg bod Cyfoeth Naturiol Cymru wedi bod yn cael mwy o broblemau yn ardal Dyfi.

Soniodd TJ ei bod ychydig yn haws i CNC gymryd camau cadarnhaol ar eu heiddo eu hunain fel tiffeddianwyr. Bu yma broblemau ers blynyddoedd lawer mewn nifer o leoedd fel bloc Dyfi, gyda beicwyr modur yn anffodus yn dod o bell ac agos. Ond roedd CNC wedi bod yn gweithio gydag Uned Troseddau Gwledig gogledd Cymru i geisio atal y gweithgareddau hyn a hefyd i geisio erlyn pan oedd hynny'n bosibl. Roedd hon hefyd yn broblem hanesyddol yn Llandegla ar ogledd y Berwyn lle mae'r awdurdod lleol a'r Heddlu wedi cydweithio i atal y math hwn o weithgaredd drwy ddefnyddio hofrenyddion. Roedd yn gwerthfawrogi bod hyn yn fwy problemus i dirfeddianwyr preifat.

Ychwanegodd PR fod y Moelwyn yn ddeniadol i 'garfan leol' ac roedd hynny'n ei gwneud hi'n anoddach i gael gwybodaeth.

Ychwanegodd DG ei fod wedi dod ar draws beicwyr yn ardal Cwt Y Bugail eleni a chysylltodd â'r Tîm Troseddau Gwledig (TTG) a ymwelodd â'r grŵp lleol hwn. Efallai y byddai'n ddefnyddiol i gynrychiolaeth gyfrannol gysylltu â hwy unwaith eto i atal y gweithgaredd hwn ar draws y Moelwyn.

Diolchodd PR i'r DG am y wybodaeth honno, a byddai'n trafod hyn gyda'r TTG. Mae'r Heddlu bellach wedi prynu eu drôn eu hunain, a gall hyn fod yn ddefnyddiol mewn sefyllfaoedd fel hyn.

Ychwanegodd GJ fod hon yn broblem gyson mewn llawer o leoedd amhriodol yng Nghymru ac yn bwnc yr oeddent wedi'i drafod droeon. Pwysleisiodd yr anhawster yn hyn o beth, ar wahân i'r Ffyrdd Di-ddosbarth (FfDDd) sydd ar gael yn gyfreithiol, nad oedd darpariaeth ffurfiol fel llwybrau pwrpasol ar gyfer 'math o chwaraeon' fel gweithgarwch ar gyfer beiciau modur oddi ar y ffordd.

Dyweddodd PR fod JG wedi gwneud pwynt pwysig. Roedd hyn yn fater o ddadleoli lle mai dim ond FfDDD neu Isffyrdd oedd ar gael yn gyfreithiol. Soniwyd yn y gorffennol fod gan CNC, yn enwedig fel tîrffeddiawyr mawr yng Nghymru, dir digonol i ganiatáu ar gyfer gweithgareddau cyfyngedig er nad oedd unrhyw safleoedd mewn modd rheoledig, ond efallai y bydd cyfle i gyflwyno achos busnes cadarnhaol yn hynny o beth.

Ychwanegodd MJ fod y darpariaethau amgen yn wael neu ddim yn bodoli - ac o bosibl, bod angen codi hyn eto. Yn sicr, roedd hen chwareli digonol ac ardaloedd coediwngol a fyddai'n addas ar gyfer y mathau hyn o weithgareddau. Roedd enghraifft Blaenau yn nodweddiadol lle nad oes dewisiadau cyfreithiol eraill. Efallai y byddai hefyd yn syniad gofyn i ddefnyddwyr a fyddent yn cefnogi'r mathau hynny o fentrau pe byddent ar gael.

Gwyddai PR fod prosiect bach i farchogion lleol wedi cael ei roi ar waith yn Nantlle yn ddiweddar, ond nid oedd yn siŵr sut yr oedd hyn wedi mynd. Byddai'n holi ond roedd yn amau y gallai goresgyn rhwystrau cynllunio fod yn broblem.

Ychwanegodd y gallen nhw ysgrifennu at CNC i ofyn eu barn ar hyn.

Soniodd TJ fod safle masnachol bach wedi'i agor ger Bwlch yr Oernant gan Jones Brothers ychydig flynyddoedd yn ôl ond unwaith y'i agorwyd, daethant ar draws llawer o broblemau o ran cam-ddefnyddio, fel eu bod, yn y pen draw, wedi ei gau wrth iddo fynd yn amhosibl ei reoli.

Gall fod yn opsiwn i ysgrifennu at CNC gyda'r awgrym hwn ond o safbwynt corfforaethol byddai'n rhaid iddynt fod yn amharod i fentro a mynnu amddiffyniadau cyfreithiol ar gyfer unrhyw safle ymgeisiol oherwydd byddai atebolrwydd yn bryder mawr.

Ychwanegodd y byddai'n rhaid i unrhyw safle gynnwys ffi i'w dalu hefyd ac roedd yn ansicr beth fyddai pobl yn fodlon talu amdano.

Byddai PR yn drafftio rhywbeth i'r Cadeirydd

9. Eitemau agenda ar gyfer y cyfarfod nesaf

- i) Diweddariad Partneriaeth Tirwedd CTL y Carneddau
- ii) Strategaeth Hamdden

10. Unrhyw Fater arall

- a) Soniodd PR am gylchlythyr y Llwybr Llechi¹ (83 milltir). Roedd hwn wedi bod yn llwybr eithaf llwyddiannus ac mae'n un lle'r oedd Cyngor Gwynedd a'r Parc Cenedlaethol wedi helpu'n sylweddol i arolygu a mapio'r llwybr hwn yn ystod ei gamau cychwynnol.

Roedd y grŵp a oedd yn gyfrifol bellach yn gofyn i'r Arolwg Ordnans (AO) roi'r llwybr hwn ar y mapiau AO perthnasol (OL17) ar gyfer yr ardal.

¹ <https://www.snowdoniaslatetrail.org/trail-info/the-route.html>

Roedd yn rai eraill eisoes ar fap yr Arolwg Ordnans fel Llwybr Gogledd Cymru, Llwybr y Pererinwyr, Llwybr Arfordir Cymru Gyfan, ymysg eraill. Roedd Gwynedd a'r Parc Cenedlaethol wedi ystyried hyn ac nid oedd ganddynt unrhyw wrthwynebiad. Roedd ganddo ddi-ddordeb mewn clywed barn aelodau'r FfMLI ar hyn cyn ei gadarnhad terfynol.

Dywedodd EN ei bod yn bosibl bod gormod o lwybrau ar fapiau'r Arolwg Ordnans eisoes.

Cydnabu PR hyn ond ar y cyfan roedd yn teimlo bod y llwybr hwn, a oedd yn lwybr cylchol syml, yn fwy perthnasol gan fod safleoedd y chwareli llechi / mwyngloddiau yn mynd i gael statws Treftadaeth y Byd cyn bo hir a gobeithio y byddent yn cynyddu proffil y llwybr gan ei fod yn cysylltu llawer ohonynt â'i gilydd ac felly bod mwy o rinwedd iddo. Roedd eisoes yn boblogaidd gyda cherddwyr a digwyddiadau bach hefyd.

Gofynnodd AD a oedd y llwybr ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus (HTC).

Atebodd PR fod bron pob un ar HTC ac eithrio rhan fer iawn o un caniatool yn y gogledd felly nid oedd unrhyw broblemau o ran ei argaeledd.

Dywedodd AD y gallai'r llwybr yng Nghwm Cynfal fod ychydig yn aneglur.

Ychwanegodd PR fod hyn ar Hawl Tramwy ond mae'n rhaid cyfaddef nad oedd yn rhan hawdd i'w cherdded.

Ychwanegodd bod Ramblers Cymru hefyd yn ystyried gofyn i'r Arolwg Ordnans am ychwanegu Ffordd y Cambrian at fap yr Arolwg Ordnans. Roedd hyn yn dal i gael ei drafod, ond roedd hwn hefyd yn llwybr strategol pwysig arall – yn rhedeg o'r de i'r gogledd.

Dywedodd TJ ei fod yn cytuno â'r syniad o gael hwn ar fap yr Arolwg Ordnans o ystyried ei bwysigrwydd ychwanegol o ran statws arfaethedig Treftadaeth y Byd.

- b) Dywedodd PR wrth yr aelodau fod adroddiad wedi'i anfon at y Gweinidog gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn dilyn casgliadau'r Grŵp Diwygio Mynediad. Nid oedd hwn ar gael i'r cyhoedd eto ond roedd disgwyl iddo gael ei ryddhau'n fuan. Cyn gynted ag y byddai hwn ar gael yna byddai'n anfon copi at bob aelod.
- c) Mae'r is-grŵp CGHTC wedi cyfarfod a byddai'n ymateb ar ran y Parc.

11. Dyddiad y cyfarfod nesaf – 6 Medi 2021

Roedd PR yn ansicr ynghylch pa fath o gyfarfod y gallent ei gael y tro nesaf, ond byddent yn rhoi gwybod i'r aelodau mewn da bryd.